

Вторник, 4 февруари 2014 г.

P7_TA(2014)0066

Малки земеделски стопанства

Резолюция на Европейския парламент от 4 февруари 2014 г. относно бъдещето на малките земеделски стопанства (2013/2096(INI))

(2017/C 093/08)

Европейският парламент,

- като взе предвид целите на общата селскостопанска политика, определени в член 39 от Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално „да се увеличава селскостопанската производителност чрез подкрепа на техническия прогрес и осигуряването на рационално развитие на селскостопанското производство и максималното използване на производствените фактори, по-специално на работната сила“ и „да се осигури приемлив жизнен стандарт за хората, занимаващи се със селско стопанство, в частност посредством увеличаването на индивидуалните доходи на лицата, осъществяващи тази дейност“;
 - като взе предвид Регламент (ЕС) № 1307/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 г. за установяване на правила за директни плащания за земеделски стопани по схеми за подпомагане в рамките на общата селскостопанска политика и за отмяна на Регламент (ЕО) № 637/2008 на Съвета и Регламент (ЕО) № 73/2009 на Съвета ⁽¹⁾, и по-специално членове 32 и 61 от него съответно относно преразпределителните плащания и схемата за дребни земеделски стопани;
 - като взе предвид Регламент (ЕС) № 1305/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 година относно подпомагане на развитието на селските райони от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР) и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1698/2005 на Съвета ⁽²⁾, и по-специално член 7 и член 19 съответно относно тематичните подпрограми и относно развитието на стопанството и стопанската дейност;
 - като взе предвид съобщението на Комисията от 3 май 2011 г., озаглавено „Нашата застраховка живот, нашият природен капитал: стратегия на ЕС за биологичното разнообразие до 2020 г.“ (COM(2011)0244);
 - като взе предвид своята резолюция от 7 септември 2010 г. относно справедливите доходи за земеделските производители: по-добре функционираща верига на предлагането на храни в Европа ⁽³⁾;
 - като взе предвид аналитичния доклад от 2013 г. „Полупазарната дейност в областта на селското стопанство — нейната стойност и посоки на развитие“, на Тематичен отдел Б на Парламента (Структурни политики и политика на сближаване);
 - като взе предвид член 48 от своя правилник;
 - като взе предвид доклада на комисията по земеделие и развитие на селските райони (A7-0029/2014);
- A. като има предвид, че малките земеделски стопанства са подложени на непрекъснат натиск от демографски, търговски и технологичен характер, което води до постепенна дезаграризация и обезлюдяване на селата в регионите, в които тези стопанства преобладават, включително до масово прекратяване на отглеждането на животни в малки стада и на отглеждането на специфични местни култури;
- Б. като има предвид, че малките земеделски стопанства представляват модел на селско стопанство със социален характер, който понастоящем все още преобладава в ЕС и който може и трябва да съществува редом с други модели на селско стопанство от по-едър мащаб и с по-изразена пазарна ориентация;
- В. като има предвид, че малките земеделски стопанства изпълняват не само производствени функции, но също така и съществени функции, свързани с предоставянето на обществени блага; като има предвид, че това включва роли, свързани с околната среда и ландшафта (като допринасят за запазването както на характерния ландшафт на европейското село, така и на биоразнообразието в селските райони), социални роли (осигуряване на прехрана за милиони хора в Европа, предотвратяване на бедност и създаване на резерви от работна сила за промишлеността и други сектори на икономиката, например туризма) и културни роли (съхраняване на прекрасни традиции, обичаи и други нематериални исторически ценности и производство на регионални и традиционни изделия);

⁽¹⁾ ОВ L 347, 20.12.2013 г., стр. 608.

⁽²⁾ ОВ L 347, 20.12.2013 г., стр. 487.

⁽³⁾ ОВ С 308 Е, 20.10.2011 г., стр. 22.

Вторник, 4 февруари 2014 г.

- Г. като има предвид, че малките земеделски стопанства създават добри условия за селскостопанска дейност, благоприятни както за околната среда, така и за здравето на животните;
- Д. като има предвид, че обезлюдяването и масовото напускане на селските общини засягат изключително неблагоприятно условията на живот в тях, а оттам — и качеството на живот и условията на труд на земеделските стопани — и често са определящ фактор при решенията за запазване или изоставяне на малките стопанства; като има предвид, че създаването на устойчиви перспективи, по-специално за младите хора, в селските райони е от жизненоважно значение за бъдещето на малките земеделски стопанства;
- Е. като има предвид, че в някои територии присъствието и оцеляването на малките земеделски стопанства представлява гаранция за източник на доходи и ограничава обезлюдяването;
- Ж. като има предвид нестабилността на цените на пазара, която често се задълбочава поради наличието на прекупвачи, които диктуват цените, като се възползват от уязвимостта на производителите;
- З. като има предвид, че малките земеделски стопанства по правило са по-гъвкави и по-лесно се приспособяват към пазарните кризи;
- И. като има предвид, че много малки земеделски стопанства се специализират и обединяват в организации на производители, което им позволява да предявяват основателни претенции да произвеждат за пазара на храни на равна основа с по-големите стопанства;
- Й. като има предвид, че е необходим по-широк подход за решаването на проблемите на малките земеделски стопанства; като има предвид, че подкрепата за възможните алтернативни приходи и перспективата за диверсификация, както и създаването на работни места извън сферата на селското стопанство и предоставянето на публични услуги в селските райони имат жизненоважно значение за бъдещето на малките земеделски стопанства и селските общности;
- К. като има предвид, че малките земеделски стопанства не се вземат предвид в достатъчна степен в рамките на общата селскостопанска политика (ОСП), и като има предвид, че сред причините за това са фактът, че структура на подпомагане в рамките на ОСП принципно се основава на размера на площите и на предходния обем на производството и поради това не е в състояние да реагира по подходящ начин на ситуацията и функционирането на малките земеделски стопанства, фактът, че някои държави членки определят минимални прагове за финансиране по втория стълб, и невъвеждането от държавите членки на изпълнителни разпоредби, съобразени с нуждите на този вид земеделски стопанства;
- Л. като има предвид трудностите пред малките земеделски стопанства при осигуряването на финансова подкрепа, произтичащи наред с другото от затруднения достъп до финансиране по програмите на Съюза поради невъзможността да отговорят на критериите за допустимост, свързани с капитала и/или капацитета, или от ниската им кредитоспособност или дори липсата на такава;
- М. като има предвид, че малките стопанства в най-отдалечените региони следва също да получат особено внимание с оглед на двойния натиск, на който са изложени при упражняването на дейността си;
- Н. като има предвид, че допълнителните и съпътстващите печалби са от голямо значение за много от малките земеделски стопанства;
- О. като има предвид, че някои видове малки земеделски стопанства, като например семейните земеделски стопанства, действат като буфер срещу пълното обезлюдяване, като предоставят най-малко минимални равнища на прехрана и доходи,
- П. като има предвид, че в някои случаи собствениците на малки земеделски стопанства не получават достатъчно административна подкрепа или качествени консултантски услуги; като има предвид, че държавите членки често създават ненужна бюрокрация и че някои собственици на малки земеделски стопанства не разполагат с достатъчно ресурси и опит, за да преминават ефективно съответните административни процедури;
- Р. като има предвид, че поради географската си разпръснатост земеделските производители имат по-слаби преговорни позиции в рамките на хранителната верига в сравнение с останалите участници на пазара, и като има предвид, че това е особено изразено при малките земеделски стопанства;
- С. като има предвид специалната роля на малките земеделски стопанства за поддържането на жизнеспособността на някои райони, като например планинските, по-слабо облагодетелстваните и най-отдалечените райони, както и на онези, в които поради географски или морфологични ограничения земеделието е една от малкото, ако не и единствената икономически устойчива дейност;
- Т. като има предвид, че равнището на доходите и жизненият стандарт на семействата, които се издържат от труд в малки земеделски стопанства, са много по-ниски от тези на работещите в пазарно ориентирани земеделски стопанства или в други стопански отрасли;

Вторник, 4 февруари 2014 г.

- У. като има предвид, че голям брой по-малки земеделски стопанства не могат да се издържат само от земеделие и че са необходими алтернативни източници на доходи за гарантиране на съществуването им; като има предвид същевременно, че по-малките земеделски стопанства следва да се ориентират все повече към рентабилност и производителност на своята дейност;
- Ф. като има предвид, че малките земеделски стопанства в много райони са източник на препитание за семейства, които нямат възможност да намерят други източници на доходи;
- Х. като има предвид, че липсват достатъчно достоверни данни относно положението на малките земеделски стопанства и влиянието на инструментите на ОСП в този сектор, както и че определението за малки стопанства е много различно в отделните държави членки;
- Ц. като има предвид, че някои малки земеделски производители, като например пчеларите, не притежават или не обработват земя, което ги изключва от схемата за малки земеделски производители;
- Ч. като има предвид, че Общото събрание на ООН обяви 2014 г. за международна година на семейното земеделие;
1. Призовава държавите членки и Европейската комисия да предприемат подходящи действия в рамките на новата обща селскостопанска политика и да изготвят насоки за периода след 2020 г., в които да се обърне по-голямо внимание на специфичните нужди на малките семейни земеделски стопанства, които представляват важен елемент в европейския модел селско стопанство и са ядрото на многофункционалното развитие на селските райони, както и на устойчивото развитие на регионите като цяло;
 2. Призовава за продължаване на политиката на подкрепа за уедряването на земеделската земя и отпускането на плащания към земеделските стопани, участващи в схемата за дребни селскостопански производители, които окончателно са прехвърлили земята си на друг земеделски стопанин, като ефективно средство за подобряване на структурата на земеделското производство;
 3. Счита, че главната цел на действията по реструктуриране не трябва да се изразява в простото намаляване на броя на малките земеделски стопанства, тъй като то не води до повишаване на конкурентоспособността на едрите земеделски стопанства; във връзка с това призовава държавите членки да подготвят съответните решения и модели за развитие на малките земеделски стопанства, съобразени със съответните характеристики на селското стопанство на дадената държава и с регионалните различия, за повишаване на конкурентоспособността, жизнеспособността и доходността на малките земеделски стопанства, за насърчаване на предприемачеството, създаване на работни места и ограничаване на обезлюдяването на селските райони;
 4. Счита, че трябва неотложно да се противодейства на процеса на напускане и обезлюдяване на селските райони, за да може да се предложи на малките земеделски стопанства съответна среда в местата, където са установени, а с това и дългосрочна перспектива за тях; призовава държавите членки да използват ефективно наличните средства от ЕС, за да насърчават изграждането на инфраструктура, на образователни, медицински заведения, заведения за грижа и детски заведения, достъпа до високоскоростен интернет и създаването и развитието на малки и средни предприятия (МСП) в селските райони, за да се гарантират еднакви условия на живот в града и селото; препоръчва усилията да бъдат насочени към създаването на устойчиви перспективи за бъдещето на младите хора, хората с високо образование и жените;
 5. Призовава за увеличаване на преките продажби, като например на традиционни изделия, на местните и регионалните пазари, развитие в малките земеделски стопанства на устойчиви, отговорни форми на преработка на продуктите и на основна и пропорционална система за контрол; приканва Комисията и държавите членки да преразгледат съществуващите разпоредби относно безопасността на храните с оглед намаляване на тежестите и премахване на пречките, които те могат да предизвикат пред развитието на преработката и продажбата на храни от малките земеделски стопанства; насърчава Комисията и държавите членки да създадат платформа за обмен на най-добри практики по отношение на регулирането и контрола на преработката, извършвана в малките земеделски стопанства; призовава също така регионалните органи към по-голяма активност с оглед на развитието на инфраструктурата за преки продажби, включително на местни и градски пазари, като по този начин се улесни придобиването от потребителите на евтини, здравословни и висококачествени земеделски продукти;
 6. Счита, че в процеса на разрешаване на проблемите на малките земеделски стопанства освен ОСП трябва да бъдат включени и други политики на ЕС, включително политиката на сближаване, за да се допринесе за подобряването на техническата инфраструктура и достъпа до публични услуги в селските райони, а средствата на Европейския социален фонд следва да се използват за финансирането на обществени и социални действия, свързани със социалното приобщаване, образованието, обученията и трансфера на знания; освен това счита, че тъй като тези стопанства нямат значимо влияние върху пазара, може да се разреши допълнително подпомагане от национални средства в съответствие с правила, договорени с Комисията, и без да се възпрепятства конкуренцията;
 7. Насочва вниманието към натиска нагоре върху цените на земеделската земя, породен от предстоящата дерегулация на пазара за земя в новите държави членки; посочва, че дребните селскостопански производители ще бъдат засегнати най-силно от покачващите се цени на земята;

Вторник, 4 февруари 2014 г.

8. Призовава държавите членки да осигурят включването в техните образователни системи на подходяща инфраструктура за професионално обучение по селско стопанство;
9. Насочва вниманието върху натиска нагоре върху цените на земеделската земя в резултат на разрастването на градовете;
10. С удовлетворение приветства създаването в рамките на първия стълб на новата ОСП на система за подпомагане на дребните селскостопански производители, но въпреки това счита, че е опростена единствено формата на трансфера, а ниските ставки на директните плащания не дават възможности за развитие, т.е. тези действия не са достатъчни, за да се подобри положението на малките земеделски стопанства в ЕС; счита, че следва да се създаде механизъм, който да позволи на малките земеделски стопанства да подават многогодишни заявления за преки плащания, които да бъдат актуализирани само в случай на промени в съответното стопанство;
11. Отново насочва вниманието към значителните разлики между земеделските субсидии, отпуснати в отделните държави членки, които са в ущърб на новите държави членки;
12. Подчертава, че поради доброволния характер на схемата за малки земеделски производители в рамките на първи стълб на ОСП е необходимо да бъдат разгледани и използвани всички възможности за подпомагане на дребните производители в рамките на втори стълб;
13. Счита, че освен тези мерки е необходимо да се намери ефективен начин за подпомагане на онези малки земеделски производители, чиято дейност и производство не са свързани с притежаването и/или използването на земеделски земи;
14. Призовава държавите членки да създадат подходящи финансови инструменти, например под формата на микрокредити, субсидирани лихви по заеми, финансов лизинг, покриване на първите вноски или гарантиране на кредитите; счита освен това, че регионалните и местните органи следва да бъдат включени в процеса на това подпомагане;
15. Подчертава, че изискванията за добри селскостопански практики, както и европейските и съответните национални правила, особено по отношение на селскостопанската продукция и защитата на потребителите, са обвързващи дори и за малките земеделски стопанства и поради това е необходимо собствениците им да притежават минимални квалификации; във връзка с това призовава Европейската комисия и държавите членки да обсъдят как да се гарантира общото придобиване на тези квалификации и приспособяването им към потребностите на малките земеделски стопанства;
16. Призовава за по-точно приспособяване на безплатните консултации за нуждите на малките земеделски стопанства, опростяване на процедурите, свързани с информацията, обучението, оценката на риска и здравния контрол, провеждане на информационни кампании, разпространяване на най-добри практики в областта на късите вериги на снабдяване с хранителни продукти, предоставяне на техническа помощ при кандидатстване за помощ от ЕС, както и предоставяне на консултации с цел подпомагане на малките земеделски стопанства в приспособяването на профила на производствената им дейност към техния производствен и екологичен потенциал;
17. Подчертава необходимостта от сдружаване на малките земеделски стопанства в организации, групи на производители и кооперации и провеждане на общи маркетингови кампании; счита, че всички видове сдружаване на малките земеделски стопанства под формата на кооперации, организации на производители или обединяване на ресурси, включително машини, следва да получават специално подпомагане в рамките на механизмите на ЕС и националните механизми;
18. Счита, че малките земеделски стопанства, разположени в планинските райони, районите в неблагоприятно положение и най-отдалечените райони, следва да могат да се възползват от обвързано с производството подпомагане, като например за животновъдство, при положение че изпълняват и определени функции, свързани с околната среда;
19. Счита, че повече от всякога селскостопанските дейности са от стратегическо значение, факт, който следва да се вземе съответно предвид от всички държавите членки при търсенето на решения, които да позволят на дребните земеделски производители да продължат дейността си, така че да се постигне равновесие между продажните цени на селскостопанските продукти и производствените разходи;
20. Призовава държавите членки да включат в програмите си по I и II стълб подпрограми и мерки, насочени към малките земеделски стопанства; посочва, че по-специално малките земеделски стопанства трябва да предприемат допълнителни и съпътстващи дейности, например в туристическия сектор, за да си осигурят достатъчно приходи, във връзка с това подчертава, че е от особена важност да има добре осигурен със средства втори стълб на ОСП и програми за развитие на селските райони, съобразени с потребностите на малките земеделски стопанства;

Вторник, 4 февруари 2014 г.

21. Препоръчва обхватът на системата за земеделска счетоводна информация да бъде разширен с цел проучване на положението на малките земеделски стопанства и въздействието на ОСП върху тях и програмиране на тяхното развитие;
 22. Възлага на своя председател да предаде настоящата резолюция на Съвета и на Комисията.
-